URMUZ
Emil Gayk

Gayk este singurul civil care poartă pe umărul drept un susţinător de armă. El are gâtul totdeauna supt şi moralul foarte ridicat. Nu poate fi ostil multă vreme cuiva, dar din privirea-i piezişe, din direcţiunea ce ia uneori nasul său ascuţit, precum şi din împrejurarea că este aproape în permanenţă ciupit de vărsat şi cu unghiile netăiate, îţi face impresia că este în tot momentul gata să sară pe tine pentru a te ciuguli.

Ascuţit bine la ambele capete şi încovoiat ca un arc, Gayk stă totdeauna puţin aplecat înainte, astfel că poate uşor domina împrejurimile. Ţine să fie bine pregătit pentru orice eventualitate, şi de aceea doarme numai în frac şi mănuşi albe, păstrând ascunse sub pernă o notă diplomatică, o cantitate respectabilă de pesmeţi şi… o mitralieră.

În timpul zilei, Gayk nu poate suferi altă îmbrăcăminte decât o perdeluţă cu brizbrizuri, una în faţă şi alta în spate, şi cari se pot foarte uşor da în lături de oricine cu permisiunea sa.

Timpul şi-l petrece înotând continuu 23 de ore, însă numai în direcţiunea nord-sud, de teamă de a nu ieşi din neutralitate. În ora liberă ce-i mai rămâne se inspiră de la muze cu bocanci.

A reuşit în curând să ne dea o nouă îndrumare în politica noastră externă, emiţând cel dintâi şi cu multă autoritate părerea că trebuie să luăm pe transilvăneni fără Transilvania; susţine însă că trebuie cu orice preţ să obţinem prin intervenţia Vaticanului Năsăudul cu trei kilometri, kilometri situaţi nu însă împrejur, ci aliniaţi unul lângă altul, în lungime alături de oraş şi cu direcţia spre ducatul de Luxemburg, ca semn de admonestare pentru că a permis să i se violeze neutralitatea de armatele germane.

Gayk nu are copii. A adoptat însă pe când era încă elev în gimnaziu pe o nepoată a sa, în momentul când aceasta lucra la gherghef. Nu s-a dat înapoi de la niciun sacrificiu pentru a-i da o educaţie aleasă – având grijă să-i trimită în fiecare zi, la institutul unde o internase, câte un chelner care să o roage din partea sa să se spele în

fiecare sâmbătă pe cap şi să-şi formeze neapărat o cultură generală.

Foarte sârguitoare şi conştiincioasă, această nepoată a sa ajunge în scurt timp la maturitate şi, observând într-una din zile că a reuşit să dobândească o cultură generală, a cerut iubitului său unchi să o libereze din pension şi să fie acasă la câmp… Încurajată că a fost atât de uşor satisfăcută, ea nu pregetă mai târziu să ceară să i se garanteze şi accesul la mare. Gayk atunci, drept orice răspuns, sări brusc asupra ei şi o ciuguli de nenumărate ori; ceea ce dânsa găsind că i s-a făcut contra oricărui uz internaţional şi fără niciun aviz prealabil, se consideră în stare de război, război care îi ţinură angajaţi mai mult ca trei ani de zile şi pe un front de aproape de şapte sute de kilometri. Amândoi luptară având hrana în bani şi cu foarte mult eroism, însp în cele din urmă Gayk, fiind avansat mareşal pe câmpul de luptă şi negăsind acolo niciun ceaprazar militar pentru a-şi pune galoanele noului său grad, renunţă de a se mai bate şi ceru pace. Aceasta conveni de altfel de minune şi nepoatei sale, care tocmai atunci căpătase un furuncul şi căreia, rămasă cu retragerea tăiată, nu i se mai trimitea de neutri nici fasole, nici benzină.

Primul schimb de prizonieri îl făcură la casa Teatrului de operaţiuni, obţinând pentru el preţuri modeste. După aceea convenire să încheie o pace ruşinoasă. Gayk îşi luă angajamentul să renunţe pentru totdeauna de a mai ciuguli pe cineva, mărginindu-se de aci înainte numai la câte o litră de grăunţe ce se obliga nepoata să-l aducă zilnic sub garanţia şi controlul Marilor Puteri; iar nepoata sa obţinu în sfârşit o fâşie lată de doi centimetri până la mare, însă fără dreptul de a se dispensa de pantaloni de baie. Totuşi, în cele din urmă, amândoi rămaseră pe deplin satisfăcuţi, căci o clauză secretă a tratatului le dădea dreptul să-şi poată ridica fiecare pe viitor cât va putea mai sus moralul.